

Årsaker til IBD

Årsaken eller årsakene til inflammatorisk tarmsykdom er ukjent. Mange faktorer har vært mistenkt, men en sikker grunnleggende årsak er ikke funnet. Det er allikevel flere faktorer som har vist seg å ha betydning for utviklingen av sykdommen.

ARVELIGHET

Personer hvor en av foreldrene eller en av søsknene har sykdommen har selv en risiko på ca. 10 % for å få sykdommen. Hvis begge foreldrene har sykdommen er risikoen ca. 35 %. Nye undersøkelser har vist at det er flere gener (arveanlegg) på forskjellige kromosomer som disponerer for utvikling av inflammatorisk tarmsykdom, men undersøkelse for arveanlegg har foreløpig ingen plass i vurdering av sykdomsrisikoen i klinisk praksis.

INFEKSJON

Forskjellige bakterie- og virus-sykdommer har vært mistenkt for å kunne forårsake Crohns sykdom (blant annet meslingevirus og mycobacterium paratuberculosis), men pr i dag finnes det ikke holdepunkter for å hevde at årsaken til sykdommen er en infeksjon.

RØYKING

Crohns sykdom forekommer hyppigere

hos røykere enn ikke-røykere, og risikoen for operasjon og oppbluss av sykdommen er dobbelt så stor for røykere som for ikke-røykere. Det motsatte er tilfelle ved ulcerøs kolitt hvor sykdommen hyppigst ses hos ikke-røykere og ikke sjeldent debutterer ulcerøs kolitt etter røykestopp. Røykestopp kan også medføre en forverring hos en person som har sykdommen.

PSYKISKE FAKTORER

Psykiske faktorer er ikke årsaken til inflammatorisk tarmsykdom, men psykisk stress kan påvirke sykdomsforløpet.

IMMUNSYSTEMET

Kroppens egne forsvarsmekanismer (immunsystem) har en sentral rolle ved inflammatorisk tarmsykdom. I fordøyelseskanaalen finnes det et stort antall naturlig forekommende bakterier og immunsystemet tolererer vanligvis disse bakteriens tilstedeværelse. Ved inflammatorisk tarmsykdom synes det å være en defekt i denne toleransen og dette kan medføre immunrespons med inflammasjon. Den medisinske behandling tar derfor ofte sikte på å hemme immunforsvaret (prednisolon, azatriproprin (Imurel®)). Se også kap. 2.2.

KOST

Melk og karbohydrater er blitt mistenkt for å kunne ha en sykdomsfremkallende virkning. Dette er nå blitt tilbakevist ved undersøkelser. Mange med tarmsymptomer har erfaring med at bestemte ting i kosten kan gi symptomer. Det er naturlig at man unngår de matvarer som medfører at man føler seg dårligere. Generelt kan man si at det ikke er nødvendig å endre sitt kosthold på grunn av inflammatorisk tarmsykdom.